

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a ese tóta Marti sér'a,
-- dar prenumeratíunile se príimescu
in tóte dítele.

Pretíulu pentru Ostrunguri'a: pre anu
8 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 4 fi. pre unu trí-
luníu 2 fi. éra pentru Straintate:
pre anu 10 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 5 fi.
pre unu tríluníu 2 fi. 50 cr. in v. a.
Unu esemplariu costa 15 cr.

Tóte sfodieníele sí banii de prenu-
meratíune sunt de a se trámite la
Redactíunea dírigínte a díurnalului:
Aradu, Strát'a Teleki-ana, nrulu 27.

Inserbíunile se príimescu cu 7 cr. de
línia, sí 30 cr. taese tímbrále.

INVITATIUNE

De prenumeratíune, cr' plecatíune, de la redactíune,
catra Natíune!

Iubita Natia!

Am o rogátia, cu plecatía, de
prenumeratía pr'in a mea redactía.
Ssí oo rrooggaarree ccuu aapp-
lleccarree ppeennttrruu ppreen-
nuummeerraarree,, llaa

Gguurr'aa Ssaattuulluuu
ccaarree ssuubbvveennttíiunnee
nn'arree!!!

Cinstíti boieri!
Trímíteti crucei!
Voi, dragi, nepóte!
Trímíteti bancóte!
Sí voi júpani!
Trímíteti bani' buni!
Voi domnístori!
Dati banístori!
Ér' voi cavaleri!
Trímíteti taleri!

Cà

Gur'a Satului

Fiulu poporului, bicíulu renégatului, spaim'a fanfaronului, frie'a
mintunosului sí mórtea magiarului

Sí in anulu venitoriu,
(Pr'in alu vostru ajutoriu.)
Va fi totu petrecatoriu;
Sí cà uniculu glumetiu,
Va combate pre síreti!

Deci pentru 8 zloti,
Nu faceti socoti,
Ci navala dati,
Toti prenumerati

Gur'a Satului.

Cantecu popularu.

— Despre starea nóstra de acuma'a. —

Frundia verde de secara,
Bine stau trebile 'n tíera,
Cà-ti ducu vac'a in portía
Sí murgulu in zalógia;
Ér' mosi'a stramosiésca,
Cu casuti'a parintiésca,
Sí malaiulu prunciloru,
Sí cógi'a seraciloru,
Ni le iau cu jicutía,
Cei de la gubernicía.

Seraci'a se latiesce,
Choler'a ne totu raresce;
Ér' versatulu ne 'nduratu,
Preste noi navala-a datu.
Ceriulu inca ne totu bate.
De trei ani n'avemu buçate,
Birulu se totu inmultiesce,
Ér' financiulu nu slabesce!

Pre fetiori ni-i ducu catana,
Far' de-a scí, cà pe-a cui séma,
Pé sém'a magiarului,
Ori pe a 'mperatului, —
Ori in contr'a némului!

Ér' multi domni de pe la svatu,
— De sí cu toti au joratu, —
Nu ni mai facu díreptate,
Déca nu damu sí loru parte;
Ér' unii d'intr' advocati,
— Sí acei'a toti jorati —
Ni totu mintu, ne totu belescu,
Sí nimicu nu ispravescu!

Scólele ni se ruina;
 N'avemu parte de lumina,
 Cà-ci unii de totu uitara,
 Cà pr'in noi se innaltia,
 Si-seuita de opinca,
 Nu li pasa-acum' nimica!

Domnii cei de la potere,
 Ne tienu strinsi, ca si in fere,
 Si pr'in legi, — totu pentru ei,
 Ni tragu cate siepte pei.
 Limb'a scumpa, stramosiésca,
 Dulcea limba romanésca,
 Ei-o-omoru, o prigonescu,
 D'in totu loculu o gonescu!
 Si cu marsiavulu loru svatu,
 Asurdiésca bunu 'mperatu!
 Nu facu decatu misielfi,
 Asuprii si — detorii!
 Si-ori si ce necasu sa vina,
 Totu romanulu e de vina,
 Si-ori ce flénduri ungueresci,
 Ne mana la Bucuresci!

Er' noi n'avemu mai pre nime,
 Cin' sa-le-arete la lume,
 Nu, ca-ci noi ne totu svadimu,
 La nimic'a nu gandimu,
 Ci umblamu numa 'n pustiu,
 Si toti vremu, sa fimu antiu;
 Séu plangemu cu greu suspinu,
 Si stamu cu manele 'n sinu!

Fr. ... **Tiopulu.**
 Scrisorile lui Pacala catra Tandala.

Frate Tandalo! Érasí a venitu ór'a sa-ti facu cunoscutu multe d'in tier'a lui Pist'a. Caletorindu pr'in lumea larga, ajunsí in comun'a S, nu scú in ce dí, la pop'a P. unde avui ocaisia a ceti o epistolia apostolica, didactica, carea o lasu sa urmeze aci in totu cuprinsulu seu, in originariu. Ea suna: „Frate si parinte Teodore! Ti-facu cunoscutu, ca in un'a decisiunei Senatului fund. z. aduse la 8. sept. a. c. iubitulú fu alu DTale, Vasiliu, numai pr'in intrepunerea mea se primi de elevu: — deci te rogu ca catu mai de grabu, sa ai bunatate a mi-spedá unu caru de varu de celu cu patru boi; — pentru ca trebue varuita scól'a, si biserica; ca vinu chislegile. Varulu pe la Dvostra este eftinu. Póti capeta unu caru cu 12. fl de la jidani — de la meine schwager. Straportulu póte fi si gratis. Cu tote aceste nu vei face ceva jerfa mare! Te rogu dara, nu intardii, ca-ci altcum nu vei fi prietenu „Caesar“-iului. Remanu alu DTale binevoitoriu Simeonu A'cib m. p. protopopu si pres. fund z.“ No, frate ce poti de duce de aci? Aceea, ca de ar' fi „Caesar“ presiedinte la tote trebile romane, tote s'ar intorce cu capu 'n josu, era „Caesar“ ar bate halaripulu voiosu. De aici apoi me dusei la cetatea buheloru, unde conveni cu escelentulu poetu Cucurigu celu trasu de chica, si mi-spuse, ca va edá acusi bogatulu seu opu poeticu intitulatu: „O mia si un'a de mintiuni“, — parte furate, parte piscate. Pretiulu unui esempl. va fi unu purcelu friptu, dupa 10. esempl. 11. se voru dá gratis; alu 11. va fi legatu in lux de „eticheta, cultura, finetia, cavalerismu, salonu si caracteru firmu“. . . De aici am re'torsu la Orbi'a mare, togmai intr'o serbatoria; apoi, ca ortodossu bunu me 'nfacisiai si eu la sant'a biserica, chiaru candu se ridicá unu omu sdravenu pe amvonu, dar' nu pre a lui Pffff. Credeam ca e vladica . . . dar' de locu me convinsei, ca e unu popa teneru, capelanulu „Caesar“ lui. S. sa ni tienu o predica lunga, despre iubirea „catra Ddieu“

si „catra de-apropele.“ Acosta predica este urmatória; „Crestiniloru! fiti buni si me ascultati. Voiu vorbi despre iubirea catra Ddieu si catra vecinulu! Dlu dice: „iubesce pe Dlu Ddieulu teu d'in totu sufletulu teu si, d'in tota anim'a ta.“ Ast'a e iubirea catra Ddieu. Si era Dlu dice: „iubesce pe vecinulu, ca pe tine insuti.“ Voiá sa mai vorbesca ceva, dar' perdiendu pautilu, deveni in „apoplepsia“ adeca „perplesia“, rosi ca piparc'a si parsi „amvonulu“, uitandu sa blagosclovesca credintiosii. In díu'a urmatória fusei si la tribunalulu civile, sa vedu, ce se petrece pe acolo. Am si vediutu. Adeca unu advocatu de romanu, citase la judecatória pe fidentiat'a sa, sa-i rentorca donurile de vr'o 400 fl. ce-ile facuse cu buna vointia, ca fostu adoratoru alu ei. Precum am observatu, advocatulu patiesce unu „fiasco“ papalu, séu unu „futsch“ austriacu. Serbatori fericite. — Atata ast'a-data.

adio:
Pacala.

Anecdote.

Unu calaretiu si-batea calulu neinduratu, calulu inse nu voiá sa se misice d'in locu. — Dar' nu-lu bate! — díse unu privitoriu — aréta-i, ca Dta ai mai multa minte.

Standu tiganulu subu furci, si fiindu intrebatu, ca ce poftesce la ultim'a óra a vietii, elu respunde: „bere“ Poff'a i-se implini de locu; ér' candu fu sa-o beie, suflá spu'a de pre ea. — Pentru ce a-i suflatu spum'a? ilu-intrebá judele, tiganulu i respunde: „pentru ca nu-e sanetósa“.

Unu tunariu fiindu primadata la unu exercitiu campestru, séu manevra, cumu se dice. ginerariulu i puse o intrebare, cea ce adusa in confusiune pre tunariu, vediendu-se facie in facie cu celu mai mare alu seu, si d'in ast'a cauza nu potú respunde la intrebarea data. Generariulu inse voindu a incuragiá, pre tunariulu confusu, i díse:

„Nu-ti fia frica, fiule — cugeta, ca si eu asi fi de unu rangu cu DTA, si ca atare ti-punu intrebarea, ca: cati fti de pravu trebue intr'unu tunu, cu care sa póta arunca glontiulu in departare de 800 pasi? — Asté dara, ce mi-ai respunde?“

„D'apoi . . . d'apoi, — ti-asi respunde, díse tunariulu, venindu-si in ori, ca ce-ti pasa tie, ca dóra si tu trebue sa scii aceea, chiaru ca si mine!“

Óre-cine-va intrebá unu ostasiu:

„Fostu-ai in batalia?“

„Fostu“ — respunde ostasiulu.

„Dar' esti vulneratu?“

„Da.“

„Sciu, ca si DTA ai impuscatu pre vre-unulu de la inimici?“

„Neci pre unulu.“

„Póte dar' numai ai taiatu pre vre-unulu cu sabi'a?“

Ba, ca-ci eu am fostu — dobasiu.

Unu servitoriu duse odata o epistola la posta. — Epistol'a n'avea adresa; ce observendu espeditoriu, díse servitoriulu:

— Amice! epistol'a acést'a n'are adresa.

— Sciu, respunsa servitoriulu, — inse am ordinu alu espedá asiá, ca domnisiór'a nu vré sa scia toti, cu cine corespunde dins'a. —

Necasulu meu.

— La finea anului. —

Scie naib'a, cà nu-su neci ministru, de care nu scie face alt'a decâtu detorii și proiecte de legi sugrumătorie de pópora; nu-su neci deputatu deachistu, de care votéza in contr'a némului seu, neci episcopu, séu cortesfu, neci pasivistu, neci activistu, neci guvernamentalu, neci candidatu de episcopu; neci aspirantu de posturi grase. de cruci și orduri; și in fine nu-su — multe, de-cátu sbiciuitoriulu refuloru și facatoriu de glume, — și totusi, și eu trebue — cea ce n'am crediutu neci odata — sà am malheururi, se am necasuri, — și inca acum in urma urmeloru, — la finea anului! ! !

Mare lucru! Dar' sà-mi credeti e asìe, nu-i mintiuna!

Dar', haid', sà vi spunu necasurile mele, da déca mi-ve-ti póte ajutá DVóstra cumva.

E séra de Craciunu!

Toti romanii au serbatórie, bucuría, și pace, — numai eu, nefericitulu, candu-su mai necasitu, candu nu-mi vedu capulu — ca multi nasulu și cé'a — trebue sà me punu la mésa, sà ve scriu glume.

Ei, bine, fia și-asìe!

M'am pusu la mésa, prindu pén'a, inceptu a o róde, și éta o-am maneat'o de diumetate — fore sà fi potutu serie o litera, cu atátu mai pucinu vr'o glum'a.

A, ha, — mi veni o ideia, — incingu in neg-réla, — dar' . . . . .

Toeu, toeu, toeu! — suna la usía.

Idei'a a sboratu, ér' eu necasitu' sbieru catu potu, cà „intra“.

Facu apoi o positía seriósa — cà-ci de-a buna séma are sà-mi soséscu unu abonantu.

— Buna sér'a lui Craciunu — saluta Tand'a și Mand'a intrandu, cu multa smerenia, ca unii cari cersiescu posturi pe la óre-care ministru.

— O! Dá-v'asi pe man'a lui Raday și Măcrái — da ce me conturbati?

— D'apoi, einstite stapanu, — inceptu Tand'a, rodiandu-si palari'a cu dintii — am venitu, cu tóta einstea, ca sà-ti facemu cunoscutu, cà noi, cà slugi credintióse, mai credintióse, decâtu multi mameluci, vediendu, cà insedaru ne rumpemu opincele și ciórecii, și a fitea ne trudimu a îndreptá pre multi retaciti, — fiindu lumea rea, scumpa, și avendu multe neajunsuri — ni-am hotaritu, ca și alti ómeni, ce fa-cura atát'a bine romaniloru, — cà déca nu ni'maresci plat'a, sà te dàm — lui Tis'a.

Na, poftimu! Ce amaru me voiu face? — Am fostu constrinsu, sà li promitu frundia și érb'a, — cà multi deputati alegatoriloru lor.

Abiè scapai de ast'a jicutía, abiè potui indulei și inel'a mus'a la mine, — éra mi batu la usía.

— Ah! celu pucinu mi-a veni acum'a vr'unu abonantu, cugetamu in mine — și ca multi, d'intre

cei piscati pentru pecatele lor, candu convinu cu mine — și eu facu-i facia senina, voiósa, și cum nu asì fi maniosu, strigu „intra“!

— Trénc'a? Flénc'a? — Da pe voi ce vinturi ve pórtu pe la mine.

— Hm! ce vinturi? ce vinturi? Vinturi de emancipatiune — strigau amendóue de odata — dá, asìe-i moncher pricipalu, s'au scumpitu chinonele, ni trebuescu mai multe pufuri, incretiture, dintele, tunice, sufulcature, chichirige, spacele, masile s. a. s. a. — cu plat'a de pana acum'a nu mai remanemu ne ducemu la Órade, ori la Pesce — de casseritie séu de baletiste — celu pucinu vomu capetá plata buna, de la deputati și episcopi — ma și de la guvernú!

Oh! vai de capulu meu! — Incaruntiescu, ca unu filologu — și nebunescu, ca creditorii ungariloru.

Ce sà facu, cauta sà li promitu, cà fara de ele eu-su mai reu, decâtu Bucovinenii fore metropolitu, și guvernulu fore — catialusi.

Le-am și promisú, càtu scíu cà me voru pomeni, — ma, ca sà fia și mai molcomite, le-am și sarutatu pe a mendóue. — O! Dómne! multi mai facu, ca și mîne!

Me pusei éra la mésa, — cà-ci in fine trebuía sà ve scriu ceva, — inse. . . . .

Éra batu la usía.

— Nu-su a casa, — strigu eu maniosu.

— Ich pite! . . . . .

— Ah! epistolariulu — cugetu — cà-ci ilu cunoseu de pe glasu, si saru sà-i deschius'a.

Dóue epistóle!

In fine totusi!

Ei, dar' ce me cantu eu, — díceamu in mine — publiculu totusi scie, cà . . . . .

Deschidu epistóla cea d'intàia.

Și și a dóu'a.

— Ceriule! Ce-a fi de capulu meu?

Pacala și Tandala me amenintia, cà déca nu-li voiu marí plat'a, ei nu voru mai pacali, și nu voru mai tandali.

Vediendu dar', cà ast'a séra pentru mine nu vré sà nasca mantuitoriu, chiaru ca pentru Pist'a, — și ingrozandu-me, ca nu cum-va sà me napadéscu și altii . . . . . me incuiat in casa, și me ascunsei subu patu.

Vedeti dar', iubitoru mei cetitori, ce necasu me impresóra, și pentru ce nu potu glumi acum'a, grabiti deci și me prenumerati cu toti și tóte, nu ve uitati la cei 8 fi, ci mai bine ve ingrigiti, sà me aveti catu de multi pe venitoriu, ca sà potu implini si eu ce am promisú, și sà scapu si eu de necasuri.

Domnedieu sà ve feréscu de dreptatea lui Pist'a. Salutari și serbatori fericite!

Gur'a Satului.

Avisu importantu

Cinstiti frati și sorióre!

Cinstiti carturari mari!

Vediendu, că cinstiții noștri carturari romani, nu sunt in stare, pe lunga tóta trud'a și spargerca de capu, a întemeiá o orto séu mai bine drépto-grafia, subsemnatulu, ca unu mare fil-ologu, și carturariu vestitu, și recunoscutu de atare și de fia-iertatulu *Moisa Bota*, precum și de alți carturari de peste dealu, — pentru în cungiurarea a ori-ce feliu de galcéva, m'am decisu singuraminte, a croi eu însu-mi o scriere buna și întielegibile de toti.

Deci am plecatiune a vi presentá aici urmatóri'a

Ortografia romana pe venitoriu.

§. I.

Literele voru remanè totu cele betrane — cu **h**.

§. II.

Semnele se esiléza tóte in marea nordica.

§. III.

Fiindu-cá limb'a noastră e sora cu cea francesa, ne vomu acomodá dupa acést'a și:

1. Ca **a** să sune, ca **h** cirilu, se va scrie: **aeae**.
2. " " " " " " " " " : **aeae**.
3. Ca **e** să sune, ca **h** cirilu, se va scrie: **eeae**.
4. " " " " " " " " " : **eiei**.
5. " " " " " " " " " : **eeae**.
6. Ca **i** să sune, ca **h** cirilu, se va scrie: **ieie**.

§. IV.

Afore de casurile specificate, vocalile remanendu simple, și-voru tiénè sunetulu originariu.

§. V.

La finea cuvinteioru in locu de **u** va ocupá locu **y**.

§. VI.

Consonantele la inceputulu cuvinteloru se voru duplicá, la mediulocu se voru triplicá.

§. VII.

Ca **c**, **d**, **g**, **s** și **t**, să se móie, se va scrie dupa ele câte trei **eee**, séu **iii**, dupa cumu va cere trebuinti'a.

D. e. Intieleptu, pe venitoriu se va scrie: **ie-ienntttieieeeeellieeppptty**.

Acelu venatoriu = **Accellyy vveieinnnaeatttorriy**
Calau = **ccalllaeey**.

TRÉNC'A ȘI FLÉNC'A.

T. Ah! vai sorióra draga, că-mi vine să rodu unghiele de necasu!

F. Da ce te-a apucatu, dóra ti-a moritu barbaturu.

T. Oh! de ar fi moritu ca-ci atunci así fi remasu singura de capulu meu, și ca veduva, así traí lume alba.

T. Ei, apoi ce doreri ai?

F. Mi-ciuda, de mai plesnesen, că nu potu capetá vr'unu locu bunu de bucatarésa, la atare canonicu séu hopontropa.

T. Numa est'a tí-neca-ulu. Lasa că te sfátuescu eu ce să faci.

F. Te ascultu!

T. Angagiaza-te de primadona la teatrulu ung. d'ia Pest'a — celu puciau să mai aibe și vr'o romana parte la banii romanului.

T'AND'A ȘI MANIP'A.

T. Buna diu'a lui Craciunu!

M. Și mai buna-a lui ajunu!

T. Da pe unde mai colindi; pe unde mai tandralesci?

M. O, lása-me, nu me întrebá. — Am fugitu de n'am statu pana in marginea lumii.

T. Pentru ce?

M. Mi-a fostu frica, că m'or prinde ungurii, findu că li-sau gatatu barbabatii diplomati, și me voru pune pe mine de ministru.

T. Și apoi dóra n'ai vré să fi ministru ungrescu?

M. Ei, nu me batjocóri. Au nu scí tu, că eu inca n'am statu subu furci, neci n'am revoltatu contra tronului, neci n'am fostu dascalu și neci nu me pricepu de locu la caní, — cu unu cuventu n'am atat'a cunoscintia *financiaria*, ca să meritu inca — baronía séu grofia.

T. Audítu-ai, că la Tribunalulu d'in Aradu, — unde majoritatea cottului este romana, — nu se mai primesce neci o rogare, și n'ci o vorba románesca!

M. Și óre pentru ce? Dóra judii și advocati i de acolo nu scíu limb'a romana?

T. Cum se nu, că-ci la d'in contra ar morí de fóme, că dupa romani traiésu ei și adí.

M. Apoi nu pricepu!

T. O! natarele! D'apoi, ne ar arata și ne invétia, cum trebué să respectamu legile sanctionate!

M. Asíè? Apoi atunci au totu dreptulu!

dacă ar locui acolo.

În joc cineva calcă pe albul pe picior, la ce
câlcasul zice: Ce gândesci? Dă, că eu mi-am
făcut piciorarele mele? Dar de unde ne gândim
despre acestea; că dacă ti-ai fi făcut, atunci
ti-ai fi ales piciorare mai frumoase.

De unde ti-a plăcut figura cumva
sa mai bine? Pe acolo, pe unde a fi popa:
"roada pământului".

Figurant a legat grunzi mamei
săle bolnavul cu un strop, ca
să mi-e ușor sufletul până
merge el la popa.

Mu figurant când a fost se exprima
re' apăs : că se i de un poezal de
bere - a suplat grunzi; judele
întreabă: de ce supli grunzi;
mu - l tănătoată

